

Nakon predavačkoga dijela uslijedio je terenski dio skupa, u kojem su sudionici imali priliku posjetiti i upoznati starogradsku jezgru Buja uz stručno vodstvo Gaetana Benčića.

Igor Jovanović

Stručni skup za učitelje i nastavnike povijesti Istarske županije na temu *Nastava povijesti usmjerena prema kompetencijama i ishodima učenja: Hrvatska i Prvi svjetski rat*, Pula, 27. kolovoza 2014.

Jednodnevni županijski stručni skup za učitelje i nastavnike povijesti na temu *Nastava povijesti usmjerena prema kompetencijama i ishodima učenja: Hrvatska i Prvi svjetski rat* održan je 27. kolovoza 2014. u Puli u Povijesnom i pomorskom muzeju Istre – Museo storico e navale dell'Istria. Skup je započeo izlaganjem Marijane Marinović „Hrvatska i Prvi svjetski rat“. U njemu se osvrnula na uzroke izbijanja Prvoga svjetskog rata, koji su i danas kontroverzni, kao i na situaciju u hrvatskim zemljama koje su u to vrijeme bile u sastavu Austro-Ugarske Monarhije. Obradila je i noviju literaturu koja govori o Prvom svjetskom ratu, s naglaskom na knjigu Annike Mombauer *Uzroci Prvog svjetskog rata*. Marinović je učiteljima i nastavnicima dala čitav niz savjeta kako osuvremeniti temu Prvoga svjetskog rata u nastavi povijesti. Težište je bilo na tome da se moraju primijeniti nove historiografske spoznaje i interpretacije o Prvom svjetskom ratu, prilikom čega se mora obratiti pozornost na četiri ključna elementa planiranja. To su (1) definiranje cilja nastavnoga sata, (2) jasno definirani ishodi učenja usmjereni na pet temeljnih vještina, (3) izbor sadržaja učenja, kao i izbor metoda učenja i poučavanja, korištenja nastavnih sredstava i pomagala te (4) način praćenja i ocjenjivanja učenikoga napretka. Također je važno da se učitelji i nastavnici osposobe za primjenu novih nastavnih medija u svojem svakodnevnom radu.

Daniel Bogešić se nadovezao na to izlaganje predavanjem „Pet povijesnih vještina i tehnički koncepti“. Na početku je naglasio da se, tražeći put prema demokratskom društvu, nastava povijesti u suvremenoj Hrvatskoj već niz godina uspješno povezuje sa suvremenom metodologijom povijesne znanosti. Znanstvenici i stručnjaci se slažu u tome da se u nastavu povi-

jesti moraju ugraditi intelektualne vještine koje će učenicima omogućiti konkretnije povijesno razumijevanje i razvoj misaonih procesa u jednom duljem razdoblju školovanja. Sposobnost povijesnoga mišljenja razvija se uvježbavanjem pet vještina, a to su: vještina kronološkoga mišljenja, vještina razumijevanja povijesne priče, vještina analize povijesnih događaja i interpretacija, vještina povijesnoga istraživanja te vještina analize vrijednosnih povijesnih tema i zauzimanja stavova. Kod učenika je također važno razviti kognitivne sposobnosti koje su im potrebne za život u demokratskom društvu. U nastavi povijesti postoje dvije kategorije znanja i sposobnosti s pripadajućim stavovima. U prvu spadaju temeljna povijesna znanja, a u drugu sposobnost povijesnoga mišljenja. U petom razredu osnovne škole važno je da učenici usvoje temeljne povijesne pojmove koji čine srž činjeničnoga znanja. Na činjenično se znanje kasnije nadovezuje konceptualno znanje s naglaskom na razvoj kronološkoga mišljenja, razumijevanje povijesne priče pomoću povijesnih izvora, sposobnost utvrđivanja uzročno-posljedičnih odnosa te praćenje kontinuiteta i promjena na temelju usporedbi. Kod proceduralnoga znanja temelj je povijesno istraživanje, koje se nakon toga nadovezuje na najviši stupanj kategorija znanja, na metakognitivno znanje. Kod metakognitivnoga znanja, koje se razvija kod učenika u srednjoj školi, naglasak je na sposobnosti analiziranja i vrednovanja povijesne teme te zauzimanja i izricanja svojega stava vezanoga za neku povijesnu osobu ili neki povijesni događaj.

Sonja Bančić predstavila je projekt Zavičajnoga kviza Krasna zemljo – Meraviglioso Paese koji se odražava već četvrtu godinu za redom. Najavila je da će se kviz 2014. održati 10. listopada u pulskoj Osnovnoj školi Tone Peruško i to u dvjema kategorijama: za osnovnu i srednju školu. Tema će biti *Prvi svjetski rat*. Kao i prijašnjih godina, kviz će se sastojati od dva dijela: pisanoga rada i terenskoga dijela. Terenski dio, koji je učenicima više zaba- van i zanimljiv, a kod kojega se vrednuje snalaženje u prostoru, bit će održan u Puli u Domu hrvatskih branitelja, Povijesnom i pomorskom muzeju Istre te u podzemnim tunelima Zerostrasse.

Muzejska je pedagoginja Katarina Povedić sudionicima predstavila izložbu *Baron Gautsch: prva žrtva Prvog svjetskog rata u Istri*, koja je postavljena u sklopu obilježavanja 100. godišnjice početka Prvoga svjetskog rata, ujedno i 100. godišnjice potonuća austro-ugarskoga putničkoga parobroda Baron Gautsch. Predstavljen je izbor predmeta, od kojih je većina izronjena

sa zaštićenoga pomorskog lokaliteta na mjestu potonuća. Izložba je podijeljena u cjeline koje su popraćene brojnim slikovnim materijalima i muzej-skim predmetima. U postav su uvršteni i shematski prikazi putničke linije i mjesta tragedije te dokumentarni filmovi *Il Naufragio del Baron Gautsch* (*Potonuće Barona Gautscha*) Renza Carbonere i *Posljednja plovidba Barona Gautscha* Marina Brsca, koji posjetiteljima približavaju okolnosti stradavanja toga parobroda i njegovih putnika.

Nakon razgledavanja izložbe pročelnik Upravnoga odjela za kulturu Istarske županije Vladimir Torbica predstavio je kalendar događanja za 2014. u sklopu projekta *1914. Puna je Pula – Pola Gremita*. Program se sastoji od niza izložbi, književnih događanja, znanstvenih skupova, edukativnih programa, umjetničkih instalacija, filmskih projekcija i kazališnih predstava. Svi su projekti ujedinjeni zajedničkim nazivom programa obilježavanja pod pokroviteljstvom Istarske županije.

Stručni je skup završio dvjema vrlo zanimljivim radionicama. Prvu su održale Daniela Jugo Superina i Nera Malbaša Kovačić, koje su za temu radionice odabrale *Prvi svjetski rat u novinskim izvješćima Naše sloge i riječkim novinama*, a drugu je radionicu *Uzroci i povod Prvog svjetskog rata u talijanskim udžbenicima povijesti* održala Vesna Slaviček. Osim zajedničke teme Prvoga svjetskog rata, obje je radionice povezivao i naglasak na oblikovanju ishoda učenja.

Igor Jovanović

Aktivnost Istarskoga povijesnog društva – Società storica istriana u 2013. godini

Pregled lanjskih aktivnosti potrebno je započeti najvažnijim projektom Društva – godišnjakom *Histria*, čiji je treći svezak objavljen pred kraj godine. Popis suradnika obuhvaća čak 50 imena, pretežito mladih osoba, a namjera je Uredništva da u nadolazećem razdoblju ojača prepoznatljivost časopisa, što se ponajviše ogleda u planiranju pokretanja zasebnih mrežnih stranica časopisa. Mrežne stranice Društva (www.ipd-ssi.hr), koje bilježe konstantno dobru posjećenost, pravo su pak mjesto za uvid u preostale projekte kojima se bavi članstvo udruge, ali i u brojne izvore i literaturu o